

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

Tel. 827 42 02

Fax. 827 64 53

Warszawa, 6 lutego 2001 r.

35001

RPO/266374/98/II/SF

Pan

Prof. dr Lech Gardocki

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

w Warszawie

Szanowny Panie Profesorze

Przepis art. 535 § 2 Kodeksu postępowania karnego - przed nowelizacją dokonaną na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2000 r., (Dz.U. 00, Nr 62, poz. 717) przewidywał oddalenie kasacji przez Sąd Najwyższy na posiedzeniu, w razie jej oczywistej bezzasadności - i to bez względu na podmiot wnoszący kasację.

Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 535 § 2 Kpk, Sąd Najwyższy może oddalić kasację na posiedzeniu, bez udziału stron, w razie jej oczywistej bezzasadności. Nie dotyczy to kasacji wniesionej na podstawie art. 521 Kpk.

Analiza treści art.535 § 2 Kpk prowadzi do wniosku, iż zawarta w zdaniu drugim tego przepisu wypowiedź normatywna : " Nie dotyczy to kasacji wniesionej na podstawie art.521 ", wyłącza in extenso stosowanie wobec podmiotów wymienionych w art. 521 Kpk uregulowania zawartego w zdaniu pierwszym. Odwołując się do wykładni gramatycznej należy zauważyć, iż partykuła "nie" (pisana rozłącznie) w połączeniu z czasownikami stanowi zaprzeczenie jakiejś czynności lub stanu (Mały Słownik Języka Polskiego, PWN 1999 r. s. 490). Uwzględniając znaczenie leksykalne tego sformułowania wskazującego, że Sąd Najwyższy nie może na posiedzeniu, bez udziału stron, oddalić kasacji wniesionej przez podmiot określony

w art. 521 Kpk z powodu oczywistej bezzasadności powstaje problem czy może to uczynić na rozprawie.

Sąd Najwyższy, rozważając to zagadnienie, w postanowieniu z dnia 5 grudnia 2000 r., (sygn. akt V KKN 334/98) wyraził pogląd, iż zdanie drugie art. 535 § 2 Kpk, którym ustawodawca wyłączył stosowanie art. 535 § 1 zdanie pierwsze Kpk do kasacji wniesionych na podstawie art. 521 Kpk, dotyczy jedynie forum, na którym sprawa jest rozstrzygana oraz udziału stron w posiedzeniu sądu. Z tych zatem względów orzekając na rozprawie, Sąd Najwyższy może oddalić jako oczywiście bezzasadną kasację wniesioną na podstawie art. 521 Kpk (arg. a contrario z art. 535 § 2 zd. 2 w zw. z art. 535 § 2 zd. 1 Kpk).

W mojej ocenie, brzmienie art. 535 § 2 Kpk jednoznacznie wyłącza możliwość oddalenia przez Sąd Najwyższy, także na rozprawie, kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Praw Obywatelskich - z powodu jej oczywistej bezzasadności.

Zawartą w zdaniu drugim art.535 § 2 Kpk wypowiedź normatywną należy odczytywać w szerokim kontekście - odwołując się do innych uregulowań postępowania kasacyjnego. Otóż skierowanie przez Prezesa Sądu Najwyższego (Przewodniczącego Wydziału) każdej wniesionej przez podmioty wymienione w art. 521 Kpk kasacji do rozpoznania na rozprawie powoduje, iż bezzasadność kasacji ustalonej na rozprawie kasacyjnej nie ma charakteru oczywistego, a więc oddalenie jej następuje na zasadach ogólnych. Wydaje się, iż nie stracił na aktualności pogląd zarysowany w doktrynie na tle omawianego przepisu - w brzmieniu przed nowelizacją dokonaną na mocy cyt. ustawy z dnia 20 lipca 2000r. (por. T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego - Komentarz, Wydawnictwo Zakamycze 1998 r. teza 2 do art.535 § 2 , s.1042). Nasuwa się także wniosek, iż skoro kasacja wniesiona na podstawie art. 521 Kpk może być rozpoznana wyłącznie na rozprawie i na tym "forum" może być oddalona jedynie na zasadach ogólnych (art. 535 § 1 Kpk) to konsekwencją wydanego w tym trybie orzeczenia jest sporządzenie do niego uzasadnienia.

Ponadto, niepodobna przyjąć, iż ustawodawca, racjonalizując postępowanie określone w art. 535 § 2 Kpk, z jednej strony wyeliminował udział stron w tym postępowaniu na posiedzeniu - z drugiej zaś wprowadził zakaz określony w zdaniu drugim tego przepisu tylko w tym celu aby w przypadku ewentualnego stwierdzenia oczywistej bezzasadności kasacji wniesionej na podstawie art. 521 Kpk rozpoznać ją zamiast na posiedzeniu - wyłącznie na rozprawie.

Rozważając rado legis omawianego uregulowania nie można też pominąć tego, że u podstaw wprowadzenia zakazu określonego w art. 535 § 2 zd. 2 Kpk było

według projektu rządowego - założenie, iż podmioty wymienione w art.521 Kpk, nie będą wnosiły kasacji oczywiście bezzasadnych.

Mając zatem na względzie przedstawioną argumentację, uprzejmie proszę Pana Prezesa o zajęcie stanowiska wobec poruszonego zagadnienia.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll